

Ehunyt Mesterházi Lajos

Mély megrendüléssel tudatjuk, hogy Mesterházi Lajos Kossuth-díjas és József Attila-díjas író, a Szocialista Hazáért Erdemrend és a Munka Vörös Zászló Erdemrend kitüntetettje súlyos betegség következtében, életének 64. évében elhunyt. A szocialista magyar irodalom kiemelkedő alakját, a társadalmi fejlődést mindenkor cselekvően szolgáló közéleti embert, íróit gyászoljuk benne. Temetéséről később intézkedünk.

Az MSZMP Budapesti Bizottsága,
a Kulturális Minisztérium,
a Magyar Írók Szövetsége

Mesterházi Lajos a Budapesti Tudományegyetemen irodalmi és bölcsész oklevelet szerzett. Lektor, a Művelt Nép, majd az Élet és Irodalom felelős szerkesztője volt. Írói pályáját elbeszélésekkel, riportokkal és kritikákkal kezdte. Műveiben bemutatotta a 30-as évek kispolgári és értelmiségi rétegeinek életét, útkeresését, majd a felszabadult ország megváltozott életét, az ellenforradalomhoz vezető utat, az eszmék tisztulását. Mindig a kor nagy problémáiról írt, időszerű kérdésekre reagált. Regény- és drámaírói munkássága mellett jelentős publicisztikai tevékenységet folytatott. Csodák nélkül című kötetében és antológiában közölt novelláiról 1952-ben, Hűség

című kötetéért 1953-ban, Pár lépés a határ című film forgatókönyvéért 1959-ben József Attila-díjat, újabb drámaiért 1962-ben Kossuth-díjat kapott. Jelentős művei többek között a „Tanúság az ember nevében” s ennek folytatása; a „Fényes szellők” és a „Hazafiak iskolája”, valamint a „Négy lábú kutya” és az „Egyes szám első személyben”. Élete fő művének a Prométheusz rejtélyt tekintette. Több művét bolgár, cseh, francia, litván, német, orosz, román és szlovák nyelvre is lefordították. Munkásságának elismeréseként 1973-ban a Munka Erdemrend arany fokozatával, 1976-ban a Munka Vörös Zászló Erdemreddel tüntették ki.

Próza-monódó verseny

Móra Ferenc születésének közelgő 100. évfordulója tiszteletére az Oktatási Minisztérium, a Móra Emlékbirozság és a Kiskunfélegyházi Móra Ferenc Gimnázium országos próza-monódó versenyt hirdetett. A verseny döntőjét március 6-án és holnap, április 7-én rendezik meg az író szülővárosában, Kiskunfélegyházán. Ma, pénteken délelőtt ünnepélyes megnyitóra kezdődik a kétnapos rendezvénysorozat.

zát a Móra Ferenc Művelődési Ház nagytermében. A verseny második fordulóját holnap, szombaton délelőtt benyolítják le, 13 órakor lesz az ünnepélyes eredményhirdetés. A résztvevők a kétnapos program során megismerkednek Félegyháza nevezettségével, megtekintik a város történetét és fejlődését bemutató filmet, ellátogatnak a Móra-emlékházba, a Kiskun Múzeumba.

Múzeum épül Makón

Jó néhány éve nélkülözi múzeumát Makó. Végre elérkezett az idő — a József Attila Múzeum új épületének elkészülte a kiviteli tervei és megteremtődtek az építési anyagi feltételei is. Hazánk felszabadulásának évfordulója tiszteletére helyezették el Makón, a Felszabadulás utca 4. szám alatti telken az új múzeumépület alapkövét. Az eseményen dr. Koncz János, a megyei pártbizottság titkára mondott beszédet.

A tervek szerint a két-szintes, 1250 négyzetméter alapterületű új épületet 1980. szeptember 26-án avatják fel, a város felszabadulásának évfordulóján. A korszerű múzeumépület a kért tervezet keretben, a közel százéves tujafasorral, a közelmúltban átadott Espersitházzal, a kialakítandó szabadtéri múzeummal a város egyik legszebb része, és megyénk egyik fontos múzeumi központja lesz. Az intézményben helyezik majd el a város történetének dokumen-

tumait, a hagyományos és modern reprezentáló eszközöket, bemutadják Erdei Ferenc életét és munkásságát, a szövetkezeti mozgalom kibontakozását és fejlődését.

Az ünnepélyes alapkövetélteli eseményen egy betonpilérbe ágyazták be azt a rozsdamentes fémhengert, amelyre jellegzetes tárgyi emléket helyeztek, többek között a város címerét, az építési dokumentáció egy példányát, néhány fémpenzt és egy múzeumi füzetet...

A második negyedév programjából

Tévéjátékok, új sorozatok

Talán az utolsó tanyai filmtabló lesz az a tízrészes dokumentumfilm-sorozat, amely a tanyavilág múltját és jelenét térképezi fel. Ennek a településformának a sorsa viták témája ma is, régen is sok vihart kavart. Az Emberek a tanyákon című tévésorozat készítői, Kaposi Imre szerkesztő és Korompai Márton rendező, a gazdálkodás szükségszerűségeit tartják perldöntők.

A következő hónapokban számos új tévéjátékot is láthatunk a képernyőn. Esztergályos Károly rendezte a Szerelmek emléke címűt, amely a háború utolsó napjaiban játszódik, négy fiatal ember drámája. Ugyancsak Esztergályos forgatta Gelléri Andor Endre önéletrajzi regénye alapján a Meztelenül című filmet, melyben az író személyisége, életművének felidézése révén rajzolódik ki előttünk. Szabó Magda drámájából (Kiáltás, város!) Hajdufy Miklós, Raffai Sarolta regényéből

(Egyszál magam) Horváth Tibor rendezett tévéjátékot. Zsurzs Éva filmje a tévévigjátékpályázatán díjat nyert Mesterházi Lajos-mű alapján készült: A Zebegényiek egy furcsa testvérpárról szól, Kozák András, Szemes Mari Páger Antal, Márkus László a főszereplők. Lendvai György forgatókönyvéből mai témájú tévéjátékot rendezett Mihályfy Sándor, Házi Zoltán rendezte. A társadalom esettjeinek, az egyik napról a másikra élőknek a szemszögéből mutatja be valóságunkat — kissé szomorúan, kissé szatirikusan — a Szemese trilogia, Gaál Albert tévéfilmje. Elkészült az Egy örült naplója televíziós feldolgozása, természetesen Darvas Ivánnal. Ugyancsak a következő három hónapban látjuk több más irodalmi alkotás adaptációját, így Bródy Sándor és Galgóczi Erzsébet egy-egy regényének, valamint Miroszlav Krleza drámájának tévéváltozatát. Ez utóbbit (Léda) Dömölky János rendezte, a monarchia összeomlását követő évek jellegzetes figurái a szereplők (Darvas Iván, Szemes Mari, Hausmann Péter, Szilágyi Tibor, Kern András).

Jókai-regényből (Mire megvénülünk) forgatott hatrészes színes filmet Horváth Ádám — a romantika kedvelőinek. A Zenés Tv Színház új bemutatója: Jean Paul Sartre — Lendvai Kamilló: A tisztességtudó utca-

lány. A tévéoperát Vámos László rendezte.

A fiataloknak és a gyerekeknek nagy gondot okozhat az időn a tévés programok, hiszen: gyermekük van. Új sorozatokat indítanak: az Összekacsintó olyan embereket kíván bemutatni a gyerekeknek, akik valamilyen hozzájuk hasonlóan, megőriztek valamilyen fontos gyerekkori tulajdonságot, amely felnőtt személyiségük alapvonalává vált. A másik sorozat — Szabad idő, muzsika, játék — programjai háromhavonként jelentkeznek, tanácsokkal a szabad idő hasznos eltöltéséhez. Egy-egy adásban első-sorban vidéki klubokat és ifjúsági házakat mutatnak be, játékokat tanítanak és programot ajánlanak. Egyelőre alkalmanként, később rendszeresen jelentkeznek a tévé ifjúsági osztályának egész estét betöltő új műsora, a Fiatalok estje.

A filmsorozatok közül megemlíthetjük a Karamazov testvérek című Dosztojevskij-regény háromrészes, szovjet filmváltozatát; Stendhal Vörös és fehér című regényéből négyrészes francia filmet láthatunk. A filmek közül néhány: A vörös kánycsiga, a Lúdas Matyi című rajzfilm, Csehov: Hatos számú kórterem című művéből készült jugszláv film, egy-egy Stanley Kramer, Truffaut, Leslie Howard-mű; a Nem félünk a farkastól, Richard Burton, Elisabeth Taylor, George Seagal és Sandy Dennis főszereplésével.

Ülésezett az ifjúságpolitikai bizottság

A gyermekév megyei programja

A gyermekek nemzetközi évének aktuális megyei feladatairól, valamint az elmúlt évi tanács, ágazati és szövetkezeti munkahelyi és diákparlamentek tapasztalatairól tanácskozott tegnap, csütörtökön délután Szegeden, a megyei tanács székében az ifjúságpolitikai bizottság. Az ülés elnöke, dr. Agoston György, a szegedi József Attila Tudományegyetem Neveléstudományi Tanszékének vezetője, a nemzetközi gyermekévi bizottságának tagja volt, a gyermekek megyei feladatairól a megyei párt-vb által jóváhagyott állásfoglalást Szabó G. László, a megyei tanács elnökhelyettese ismertette.

A megyei párt-vb határozata alapján a megye párt-, állami és társadalmi szervei készítették elő a gyermekév megyei programját, amely csatlakozik az ENSZ által meghirdetett politikai feladatokhoz, az országos rendezvényekhez.

Fő célkitűzés az országos rendezvények és akciók megvalósításának segítése Csongrád megyében. A megyei pályaválasztási bizottságok között az egyébként is kiemelkedő programok a gyermekév jegyében valósuljanak meg. A gyermekév rendezvényei egyrészt a gyerekeknek, másrészt a gyerekekért a felnőttek körében szervezett akciókból, eseményekből tevődnek össze.

A határozat értelmében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermekek élet- és nevelési körülményeinek további javítására, a megyei pártbizottság ez évi gazdaságpolitikai állásfoglalásában meghatározott fejlesztési célkitűzések megvalósítására.

A megyei rendezvények többsége az igazi gyermek-szeretet és a szocialista családeshemény népszerűsítését szolgálja. Ennek a központi gondolatnak jegyében valamennyi alsófokú oktatási intézményben fórumokat rendeznek — szülők, patronáló

üzemek, szocialista brigádok bevonásával —, amelyeknek témája a gyermekek nevelése, pályaválasztásuk irányítása. A megyei pályaválasztási bizottságok között az egyébként is kiemelkedő programok a gyermekév jegyében állítják össze. Felvilágosító előadásokat tartanak az egészséges életmódra nevelés, a helyes táplálkozási szokások kialakítása témakörökben. Már megkezdődtek városi, járási és megyei szinten az iskolai közlekedési versenyek, szervezik az úttörő elsősegélynyújtó-versenyt.

A kulturális programok közül néhány már megvalósult, a Szegedi Nemzeti Színház sikerrel tartja műsorán Móra Ferenc Mindenki Jánoskája című művéből színről állított gyermekelő-

Kisdobosok kulturális szemléje

Csaknem ezer kisdobos vett részt az idei kulturális seregszemle városi bemutatóján.

A hangszeres együttesek közül első helyre került a Gera Sándor Általános Iskola és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola 1. számú gyakorló iskolájának furulyaegyüttese. Második helyezést ért el a dorozsmai 2. számú általános iskola csoportja. A hangszeres szólólisták versenyében negyven osztályt tart az első helyen: Bakró József (hegedű), a Révai Általános Iskola, Kálló Eszter (cselló), a Zrinyi Ilona Általános Iskola, Csapó Edit (zongora), a Béke utcai Általános Iskola és Révai Judit (zongora), a főiskola 1. számú gyakorló általános iskola tanulója.

Az énekszólisták kategória első helyezettje lett Gagó Edina (Móricz Zsigmond Általános Iskola), Vonecz Tamás (tanárképző főiskola 1. számú gyakorló általános iskola) és Rózsa Ibolya (dorozsmai 2. számú általános iskola).

A mesemondó gyerekek közül Farkas Piroska (Dózsza György Általános Iskola) volt a legügyesebb, próza-monódásban Gémes Heléna (algófi általános iskola) diadalmaskodott, míg a vers-monódák közül Ádám Mária (petőfitelepi általános iskola) végzett az élen. Csoportos versmondásban nem hirdettek győztest, a második helyre a tanárképző főiskola 1. számú gyakorló általános iskola szavaló kórusa került. A néptánc-népi játékok műfajában a Ságvári Endre gyakorló általános iskolások lettek az elsők. Az irodalmi színpadok versenyében első helyezettet nem hirdettek, második helyen viszont két iskola — a dorozsmai 1. számú általános iskola és a tápiéi 1. számú általános iskola — csoportjai osztoztak. A gyermek-színháték kategória győztese a Móra Ferenc Általános Iskola. A bábszínhátékok között a tarjáni 3. számú általános iskola csoportja került a többiek elé.

A városi kisdobos komplex tanulmányi versenyben 150-en vettek részt, az első helyre a Mező Imre Általános Iskola csoportja, a másodikra a rókusai általános iskola csoportja került. 6k jutottak a megyei döntőbe.

Diákok országos kiállítása

Avagy hol tartunk a vizuális nevelésben?

A középiskolák és szakmunkásképző intézetek harmadikán küldik el Szegedre képzőművészeti, iparművészeti és népi díszítőművészeti alkotó munkáival foglalkozó tehetséges diákjaik produkcióit. Szeged és főként a Tömörkény István Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola harmadszor vegyette a házigazda felelősségteljes teendőit.

A fenti két tényből a következő lehetőségek kinalkozhatnak: kétvétenként Szegeden, az ország minden részéből beküldött anyaggal fősorakozik a középiskolák diáksága — bizonyítván vizuális kultúrájának színvonalát, alkotó tevékenységének, szorgalmának eredményességét. Ezáltal fontos látleletet nyújtanak a középiskolák vizuális nevelés helyzetéről. No, hogy ha ez így van, akkor elég gyatrán állunk a látáskultúra területén. Véletlen ez? A középiskolák oktatási intézményekben úgy tűnik, erre a területre már kevés erő, energia jut — a színvonal mindenesetre alatta marad más művészeti ágak produkcióinak. Nem is a kiállítás műfaji sokszínűségével van probléma. Hisz van itt minden a tollrajztól, a szentánulmányon, linómetszeten és nyomatlan át az akvarellig, pasztellig és olajképig, még hírmondónak egy-két szobor is akad. Fő ok a tartalmi mondanivaló hiánya.

A legjobb alkotások megmaradnak a tanulmány szintjén, ahol pedig a fiatal alkotó valamit el akar mondani a világról, ott nincs birtokában az alapvetően szükséges ismereteknek. Külön kell foglalkoznunk a művészeti szakközépiskolák bemutatott anyagaival.

(Számomra teljesen érthetetlen, hogy az ország három ilyen típusú intézménye közül a budapesti miért bojkottálta a részvételt?) A pécsiék szinte jelzészerűen vannak jelen — igaz, textilmunkáikat magasrendű anyagismeret, a szakma iránti alázat jellemzi. A szegedi Tömörkény művészeti tagozatos hallgatóinak kiállítását viszont egyértelmű és pozitív; a művészet alapismereteit jól elsajátított és alkalmazó fiatalok műhelye az iskola, példák rá a rajzok, szobrok, kerámia, gobelin.

A kiállítás tán egyetlen felhőtlen örömforrása az idén első ízben külön kategóriában bemutatott népi díszítőművészeti anyag. A szőttek, hímezők, cserepek, fafaragások és tündéri kukoricacsuhé figurák annak bizonyítékai, hogy a fiatalok visszanyúlnak a népművészet ősi forrásvidékeihez, s a hagyományok megismerésével, újszerű alkalmazásával közelebb kerülnek történelmünkhez, népi-nemzeti művészetünkhöz.

A harmadik országos képző-, iparművészeti és díszítőművészeti kiállítást a nemrégiben átadott szegedi Ifjúsági Házban rendezték meg. Sajnos, ez az intézmény alkalmatlan ilyen méretű kiállítások bemutatására. A kis termekbe szétszórva anyag szinte követhetetlen, s minden bizonnyal a nemrégiben átadott szegedi Ifjúsági Házban rendezték meg. Sajnos, ez az intézmény alkalmatlan ilyen méretű kiállítások bemutatására. A kis termekbe szétszórva anyag szinte követhetetlen, s minden bizonnyal a nemrégiben átadott szegedi Ifjúsági Házban rendezték meg.